

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Losonezi-utca 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetés-, nyiltér- és felzárkások.

Hirdetési díj:

Egy negyhasábos peit sor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönböztetve minden hazai postahivatal. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Néhány szó a gyermek-kertek érdekében.

E lapok hasábjain nem rég valami jólelkű ember, (mert csakis ilyen lehetett) gyermek-kertek létesítésének szükségességéért voltára hívta föl a megye közönségének figyelmét.

E kérdéshez ohajtók én is lehetőleg röviden szólni, mert a fölvetett életrevaló eszme nagyon is megérdemli, hogy ne maradjon „kiáltó szó a pusztában.”

Gyermekkert! Mily sokatmondó és fölemelő e szó! Milyen szelid kedélyének, milyea gyöngéden érző szívének s a gyermeki kedélyvilág minő nagy ismerőjének kellett lenni annak az embernek, a ki ezt fölálta! Milyen mélyen tudott beletekinteni a kicsinyek lelkébe, hogy azok életét a kertü élettel hasonlítja össze!

A kertben látjuk az eleven, gyöngye hajtást hirtelen növekedésnek indulni, bimbózni és virágozni mindenütt. A kertben aralkodik a mindent életre serkentő, intező és megáldó természetörvény, mely szerint minden szabadon fejlődik, míg célját, rendeltetését eléri. A kert nyújtja az odaadó kötelesség és a szeretetteljes ápolás képét, s mutatja a kertész szorgalmának, bölcsességének és jóindulatának mértékét, a ki növényeit megérti, a ki tudja, mire van szükségök, mi után vágyódnak azok a helyhez kötött, hallgatag lények; a ki nekik fényt, levegőt, szabadságot és táplálékot ad; a ki minden ártalmas befolyást eltávolít, a fattyúhajtásokat lenyesei, a gyim-gyomot kigyomlálja s a ki eszközli mindazt, hogy körülöttök „mindenek ékesen és szép rendben folyjanak.”

S vajjon nem hasonló-e ehhez a gyermekkert? Az a kert, melyben az emberi lelkek bimbóznak és virágozni kezdenek; melyben nekik a játék és öröm fájra és manna nyújtatik; melyben a zsenge test a sanyalódástól és a kis lélek a tévelygéstől megóvatik, s melyben a jellem vonásai körültekintőleg és gondosan előkészítetnek? Nem szent hely-e ez, a melynek látása az emberbarátra oly csodálatosan édes, és olyan nagy mértékben lebilincselő?

A gyermekkertek céljának nevelésbeli érdekével e helyütt bővebben nem foglalkozunk. Alldásos voltát és érdemét rövid szavakba foglalva, azt kell mondanunk: aczélozza a zsenge testet,

ügyessé teszi; fölkelti a szellemet, a gondolkodási ösztönt; a különféle tárgyak korai összeméregtetése által élesíti az ítéletet; ébreszti a cselekvés- és tudásvágyat; leleményessé, foglalatostokodóvá teszi a kezeket; fölmelegíti a gyöngye lelket a gyermeki öröm sugarával; a népiskoláknak tanítványokat terem, a kik látni, hallani, figyelmeztetni és észszel fölfiggni tudnak, és a kik egy barátságos társas életből jó, békeszerető és jómagaviseletü szellemet visznek magukkal az iskolába.

Mindezt most csak mellékesen említjük meg. A mit — mint célt — különösen hangsúlyozni akarunk, az: hogy a gyermekkert a felügyelet gondját az anyával megosztja, s őt eme hivatásának betöltésében elősegíti.

Igy állván a dolog, csak mélyen sajnálkozhatunk a fölött, hogy a gyermekkert-ügyet nem karolják föl megye-szerte melegen, olyan mértékben, a mint fontosságánál és áldásos voltánál fogva megérdemelné. Mert megérdemelné a fölkarolást a gyermekkert intézménye még akkor is, ha annak tisztán csak a kicsinyek felügyeletére vonatkozó oldalát vesszük is szemügyre. Éppen ez az, a mi elengedhetetlenül kívánatosá teszi, hogy a gyermekkert minden faluban magának helyet találjon.

Mily sok és mennyiféle szerencsétlenségtől lennének megmentve, különösen külső munkát végző néposztályoknál, a szülői földél alatt minden felügyelet nélkül magukra hagyott apró gyermekek, a kik részint unalomüzésből, részint merő pajkoságból avagy játékból — a következményeket még számba nem vehetve — olyan dolgokat visznek véghez, melyek testi épségökben ejtenek csorbát, vagy éppen halálukat okozzák! Mily sok édes anya meg lenne mentve gyöttrő aggodalmaktól, kínos fájdalomtól, szívzsomorító szemrehányástól és keserü könyektől! Hány édes anyai szív meg lenne nyugtatva, ha gondviselő kezekre bízhatná, ha gyermekertbe adhatná kicsinyét; míg így, magára hagyatva, örökös rettegéssel nem kísérhetve: örökös aggodalomban és rettegésben él!

Hiszen hányszor vesszünk sajnós tudomást a hírlapokból, csak rövid idő folyamában is afféle megrendítő esetekről, hogy kis gyermekek magukra gyújtották a házat, melyet kis időre otthonról eltávozott, vagy künn a mezőn dolgozó szülők gond-

viselő hiányában rájuk zártak, vagy ők maguk is más módon megégtek, vagy érte őket odabenn egyéb veszély; hogy utczán futkosás közben veszett kutya marta meg, lovak elgázolták, tehének felöklettek, vasuti vonat elgázolta, kutba, patakba fúltak, partoldalban a föld rájuk szakadt és őket eltemette, kerítésről vagy más magas helyről leesve kezöket, lábukat vagy nyakukat törték stb.?

Efféle és más egyéb szerencsétlenségek mind nem történhetnének, ha a kicsinyeket gyermekert venné gondjai alá, melynek létesítése a legutolsó községben sem ütközik legyözhetségtelen nehézségbe, sőt olyanba sem, a mi egyes szülökre érzékeny lehetne. Bizonyára minden szülő szívesen hozzájárulna az egyszerű gyermekertecské fentartásához, ha annak célja és rendeltetése fölül őket közszégi előljároság, lelkes és tanító fölvilágosítaná, ha megmagyarázná nekik üdvös és áldásos voltát. De sőt szívesen hozna még áldozatot is apró gyermekei érdekében abban a jól eső tudatban, hogy a gyermekert gondviselése alatt veszély nem éri őket, a falut tűzveszélybe nem döntik, ő maga pedig teljes megnyugvással mehet dolgára.

Ugy hisszük, a mit itt elmondottunk, tökéletesen elegendő arra, hogy a gyermekertek szükségességét és fontosságát mindenki belássa, akár egészségesen, akár csak részben tekintjük is azok feladatát, és mindenkit meggyőzzön a fölül, hogy azokat a provincián sem város, sem falu nem nélkülözheti.

Ez az, a mi bennünket egyszersmind arra készitet, hogy az előljárosokhoz, lelkesekhez és tanítókhöz forduljunk és kérjük: vegyék kezökbe ezt a szent ügyet, és megértetve annak gyümölesöző áldásos voltát, hassanak oda, hogy az ige mindenütt testté váljék.
Kemenczky Kálmán.

A Tiszakerületi ág. hitv. evangellikusok Miskolczon tartott kerületi közgyűlése.*)

Nemzeti színü lobogók hirdették augusztus 9—11-én Miskolczon, hogy nagy nap van — a Tiszakerületi ág. hitv. evang. egyház közgyűlése! Nagy számmal jelentek meg a kerület minden esperességéből a küldöttek, hogy tanácskozzanak a kerület mindennemü ügye fölül. Világi

*) Lapunk közelebbi számából elké-ven, csak kivonatosan közö-
hettük. Szerk.

T Á R C Z A.**Diszítse hát koszoru homlokát!**

Megértük végre, hogy sok század évnek
Sötét emléki porba hullanak,
S a szolgásgnak elavult rongyai
Varázsütésre szertefoszlanak.
A nép belátta: elfeledni vétek
A hon szerény, de hű napszámosát...
Oh, aki fárad gyermekünk nevelni,
S tanítja Istent tisztelni, szeretni,
Diszítse hát koszoru homlokát!

Rabszolgaságban élő emberekből
Tettek tanítót ezredek előtt;
Ah, e homályos és tudatlan korban
Ki jósolt volna nekik szebb jövőt?
De ért az eszme — vége a homálynak,
Széttépték a szolgaság rongy mezét...
Oh, aki fárad gyermekünk nevelni,
S tanítja Istent, és hazát szeretni,
Diszítse hát koszoru a fejét!

Szerény körünkben feledve valának,
Nem tudtak rólok semmit mondani;
De utjaikról lassanként simultak
A közönyösség átkos nyomai.
És a szerény nép. Herkules karokkal,
Széttépte a feledés fátyolát...
Oh, a ki fárad gyermekünk nevelni,
S tanítja Istent és hazát szeretni,
Diszítse hát koszoru homlokát!

A mult s jelen közt mily nagy a különbség!
Elismerés a kicsinylés helyett!
Századok előti, ki gondolta volna,
Hogy ily dicsőség érjen titeket?...
Előre bátran! Lelkesült örömmel
Vigyétek a haladás zászlaját...
Oh, aki fárad gyermekünk nevelni,
S tanítja Istent és hazát szeretni,
Megilleti koszoru homlokát!

P a á l G y u l a.

Szóke Panna lánya.

I.

Esküvőre készül Szóke Panna lánya,
Fehér koszoruját rátevék hajára;
Cz.fra a ruhája — halovány a képe.
Néma bú lopozott fiatal szívébe.

Mint fehér lilium, bús fejét lehajtja,
Erthetetlen szökat susog gyenge ajka,
Nem tudja, lelkének nyugtot hol találjon:
Virágos mezőn-e, vagy kietlen tájon?...

Ki lát a szerelem bűvös édenében
Tündér szép királynőt sirni keservében?
Vagy ki hallhatott bú pacsirta dalába.
Mikor lönn a légben párját megtalálja?

Hej, te Panna lánya, falu szép tündére!
Mért borult a lelked sötét éj leplébe?
Látod, a vendégek mily nagyon szeretnek,
Örömben érted tánczra szállnak, kellnek.

Jó lakadalmas nép csak tovább is járja;
Halovány leányka lép most a szobába.
Fordul a menyasszony s int titkon feléje,
Aztán észrevétlen tova tűnik véle.

„Boresa, édes Boresám, beteg az én lelkem,
Oh, hogy sötét sirom eddig föl nem lettem!
Menyasszonya vagyok egy deli legénynek!
Haj, de „más” a kiése hűtelen szívének!...”

„Panna asszony lánya, az egekre kérem,
Ne rójj fel bűnül, a mit mondok — nekem.
Völegénye otthon,*), „szilaj-duhaj” módra,
Régi kedvesével csöket cserél csökra.”

Hallgat a menyasszony, dobog szíve tája;
Szoritja a mellét czifra szép ruhája.
Reszket barna fürtjén fehér koszoruja,
Hogy ha megérinti olykor göresös uja.

„Boresa, édes Boresám, az egeket kérem,
Ne rójj fel bűnül, amit mondtál nekem.
Anyám szeszélyének vagyok áldozatja...
Oh, nézz le az égből, irgalomnak atyja!...”

Tulipánc láda tele hozományyal!
Ki gondolna most a menyasszony bajával?!
Peneg a sarkantyú, ugy lobog a párta!
Azt a régi csárdást öreg, ifjú járja.

*) Aradmegyében az a szokás divik, hogy a völegény, esketés előtt, nincs jelen a leányos háznál, csak este felé érkezik oda, mikor is, érzékeny bucsu után, magával viszi menyasszonyát.

és egyházi jelesok sereglettek együvé, hogy a százados multtal bíró évi kerületi gyűlést megtartsák. — A kerület rég ismert jeles alakjai tekintélyes számmal jelentek meg; a fia alább nemzedek sem hiányzott! — Miskolcz kitünő léssel fogadta az egybesereglett küldötteket; az evang. egyház és annak hívei pedig örömmel szürek! — Peltás rend volt mindenütt és mindenben, mert hisz a miskolci ev. egyház derék lelkipásztorai is: maga a tökéletes példa! — Zelenka Pálnak elévülhetlen érdemei vannak!

Aug. 9 én d. n. 5 órakor a gyámintézet javára isteni tisztelet tartatott; az ünnepi szónoklatot Törkőly János g. panyiti lelkész, a gömőri egyházmegye derék fiatal főjegyzője mondotta! — A miskolci ev. templom telve volt valogatott nagy közönséggel.

Gömörmegyéből, ennek területén fekvő mindkét esperességből szép számmal jelentek meg a küldöttek. Ott láttuk: Szentiványi Arpad gömőri esperességi felügyelő délczag alakját, a ki diszmagyarban jelent meg és Pechy Tamás egyházközségi felügyelő jobbán állt; a szikar Ruthényi Belát, a Kishont esperességi felügyelőjét; Szontagh Pált, kerületünk egyik legkiválóbb díszet; Radványky Károlyt, az áldozatkész férfút; az ékesen szóló Marton János kerületi jegyzőt; Kubinyi Aladárt, Stefánok polgármestert és még számos világi notabilitást! — A gömőri esperesség nagy tevékenységű és hitbuzgó főesperesét, Terray Gyulát, Barthalomeidesz alesperesét; Czéner Pált, kishonti főesperesét; Rimaszombat tudós evang. papját, a kiváló jó szónokot; Glauf Pált; Mikola György volt gömőri alesperesét; Kramaresik Károly tanárt — és még többeket!

A közgyűlés első s legérdekesebb napja szerdán, aug. 10 én volt! Reggel 9 órakor ének és imával vette kezdetét a gyűlés! Pechy Tamás egyházközségi felügyelő — a ki diszmagyarban foglalta el Czéner püspökkel oldalán, az elnöki széket — hatalmas beszéddel nyitotta meg a közgyűlést!

A gyűlés részletes leírásába nem boesátkozom, csak Gömörvármegyét érdeklő két ügyről emlékezem meg, az egyik a tiszolci Klementisz tőle reversális ügy, a másik Szalva „Kalendárium” ügye! A kerület rosza a tiszolci egyház eljárását azért, hogy egész meggondolatlanul, a martyrokra hallgatva, a többség határozatát akarta semmisnek mondani! Csodálatos, hogy léteznek Tiszolcon bölcsek, a kik nem bírnak annak fogalmával, hogy a többség határozatát megváltoztatni nem lehet — legalább az alantasabb hatóságoknak nem!

Szalva „Kalendárium” ügye élénk vitára adott alkalmat, a melyben Szentiványi Arpad, Hörk theologiai tanár, Kramaresik Károly, Czéner főesperes és még többen vettek részt!

Czéner főesperes Szalváról azt állította, hogy a kishonti esperesség legjobb tanítója, felszólalásából világosan kitűnt, hogy hasonló érzelmei vannak, mint Szalvának, sőt tet árny veszi az ő hazafüségét is körül, a mit vedeni bajos, csak megvetni lehet! Mert lehetetlenség, hogy Czéner főesperes olyan fogalomzavarban volna, hogy ne tudná azt jól, hogy ha Szalva — mint író — veszedelmes eszméket „Kalendárium” útján terjeszt a felnőttek között, mennyire veszedelmese ez eszmék terjesztése a népiskolákban, a hol ártatlan gyermekekkel van dolga, a kiknek szíve még nincsen megmérgezve, de a kik még nem is képesek a maguk védelmére! Ha az a tanító, író, eszmevilágát beviszi az iskolába is, és tanítását azon bűnös szellem hatja át, a mi író művein vonul keresztül! Ha Szalva a legjobb tanító, legjobban is érti a bűnös üzelmek gyakorlatát és semmi esetre sem lehet jó tanító az olyan ember, a ki a gondjaira bizott ártatlan gyermekek szívébe mérget esepget!

A kerületi gyűlés határozatilag — Szalvát illetőleg — kimondotta azt, hogy — Szalva ellen a fegyelmi eljárás záros határidőn belül megindittassék és állásától rögtön felfüggesztessék, nehogy szeptember elsejével a tanítást ismét elkezdve, — Czéner részéről a legjobb tanító ezimet még jobban kiérdemelje! A határozat végrehajtásával a kishonti esperességi elnökség bízott meg! Hogy mennyire sikerült Szalvának és Czéner főesperesnek a feketét — fehérre mosni, — azt a vizsgálat eredményéből fogjuk meg tudni! Lehet, hogy a martyrok száma ismét — egygyel szaporodni fog! Ez a két tárgy érdekelt bennünket legjobban — a

folytatólagos tárgyakat elhallgatjuk és tudósításunkat be-
zárjuk.

A közebéd a Korona vendéglő nagy termében volt, a résztvevők száma a 150-et túlhaladta. A harmadik fogás után Pechy Tamás kerületi felügyelő ő felsége a király, királyasszony és a trónörökös család t. ürté poharát, a mit a jelen voltak fennállva hallgattak végig és lelkes éljenzében törtek ki. Czéner István püspök Pechy Tamás felügyelőt, Marton János Czéner püspököt, Kramaresik Zelenka Pált, Hörk a miskolci ev. gyülekezetet, Glauf Pál a miskolci ref. gyülekezetet, Pechy Tamás Földi kath. plébános, Földi gyönyörű beszédben az ág. hitv. ev. egyház vezérfőnökét, Zelenka Pál a tiszolci, a jelenlevő ezredes és alezredesét, Farbak József hosszabb beszédben a D. mestikát, Zelenka Földes polgármestert, Daka ezredes a nőket az anyákat, Zemann a nemzetiségek felekezetek és katonaság közötti egyetértést, Bazágh Kramaresik tanárt eltekették!

A közebéd után többen kirándulást tettek a közeli diós győri fürdőbe, mások pedig az Avast és Tetemvárt tekintették meg.

Egy év a kerület életéből is letűnt, új év következik az elmúlt után, és mi iten is azt óhajtjuk, szívünkben azt kívánjuk, hogy kerületünk nagyérdemű felügyelőjét Pechy Tamást, és vas erőlyvel bíró püspökünket, Czéner Istvánt, a gondviselő Isten még számos éveken keresztül tartós jó egészségben, edes hazánk és evang. egyházunk díszére és örömeire tartsa és éltesse!!

Tanügy.

Értesítés az iglói ág. hitv. ev. nép- és polg. leányiskoláról. Nép- és polgári leányiskolánk a múlt tanévben 68 vidéki fi- és leánytanulóval volt látogatva, kik mindannyian a ministeri tanterv alapján a magyar és különösen német nyelven tanultak, azon örvendetes megelégedést szolgáltatták, hogy a magyar ajku tanulók egy év alatt a német nyelvet úgy szóban, mint írásban tökéletesen elsajátították, a miért is ez iskolára bátorodunk az igen tisztelt közönség figyelmét felhívni. Az iglói ág. hitv. ev. nép- és polgári leányiskolánál az 1887—88 i. tanévben a tanulók beiratása szeptember 1-től 4-ig tart, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 2 órától 4-ig az intézet nagytermében. A népiskola I. osztályába oly, mindkét nembeli tanulók valáskülömbőség nélkül vétettek fel, kik 6 éves korukat már elérték, vagy azt az év folyamán elérni fogják; a többi népiskolai osztályokba való felvétel az előmutatandó bizonyítványtól tétetik függővé. A polgári leányiskola I. osztályába felvétetnek oly, legalább 10 éves leánykák, a kik az elemi iskola IV. osztályát sikerrel végezték vagy felvételi vizsgálaton, melyért 5 frt előre befizetendő — megfelelő képzettségüket igazolják. A II. és felsőbb osztályokba pedig csak oly növendékek vehetők fel kik megfelelő életkorral, bizonyítvány alapján vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy mindazt megtanulták, a mit az előző osztályokban intézetünkkel tanultak volna. Javító vizsgálatra boesáttatnak azon tanulók, kik egy vagy legfeljebb két tantárgyból elégtelen osztályzatot nyertek. A javító vizsgálatok szeptember 3-án délután 4 órakor tartatnak. A rendes tanítás folyó évi, szeptember 5-én kezdődik. — A tandíj egész évre a népiskola I—IV. osztályában és a polgári leányiskola I. és II. osztályában helybeliekre 5 frt, vidékiekre névze 10 frt, a III. és IV. polgári leányosztályban fizet a helybeli 11 frtot, a vidéki 17 forintot. — A tandíj első fele a beiratás alkalmával, a második fele február első napján Marton Károly iskolai pénztárnok urnal fizetendő. — A népiskola I. osztályába lépők, valamint a más tanintézetekből először beiratkozók 1 forint beiratási díjt fizetnek az igazgatónál. — A szülők kéretnek, hogy gyermekeik születési idejét a beiratásnál okmányilag igazolni a beiratási napokat és órákat pontosan betartani, valamint hogy a beiratásnál jelen lenni sziveskedjenek. — A tandíj részbeni elengedéseért folyamodhatnak a szegénységüket kellőleg igazoló, jó magaviseletű és előmeneteli tanulók. A folyamodványok benyújtása a beiratás alkalmával történik. — Azon tisztelt szülők tájékozással, kik a viszonyokat nem ismerik, közölhetjük: — Rajz, ének, tornázás és női kézimunkák tanításáért külön díj nem fizetettik. — Teljes elhatást tisztességes családnál nyerhetnek a tanulók havonkénti 16—30 fitnyi fizetés mellett. — Zongora vagy fran-

ezia nyelv tanításáért óránként 50—80 Lr fizetettik. — Az intézetbe való felvételi végett Kertischer Ede, e. i. igazgatónál jelentkezhetni, ki személyes vagy levélbeli megke-
résre tüzetes felvilágosítást és a tanulók elszállásolásánál közönséges utbaigazítást ad Szepes Iglón, 1887. évi aug. 16. Kertischer Ede, nép- és polg. leányiskolai igazgató.

Az egri érs. joglyceum köréből. Az érs. joglyceumon a beiratások az 1887/8. tanévre szeptember hó 1—8. közt fogznak eszközöltetni. Később jelentkezők csak külön kari határozat alapján, illetőleg szeptember 30-án túl csak a vall. közokt. ministeri engedély alapján vehetnek fel. Bővebb értesítést a feketetáblai hirdetés fog annak idején nyújtani. — Szegény sorsu, szorgalmas tanulók tandíjmentességre bírnak igényvel, melynek kieszközölés-módja iránt a beiratásnál adatik utasítás. — A tanévet megnyitó istentisztelet és az előadások megkezdésének napját külön hirdetés fogja tudatni. Szept. 1-től 15-ikéig tart a vizsgálati záros határidő azok részére, kik a múlt tanév végén alapvizsgájokkal elmaradtak, vagy akkor pótvizsgára utasítottak. Azon hallgatók azonban, kik a múlt tanévet mint egy évi önkéntesek katonai szolgálatban töltötték el, hátralevő alapvizsgájukat 1888. évi január 1—15. közt tehetik. Az igazgatóság.

Az 1887/8. tanév megkezdésére vonatkozó figyelmeztetés. I. A Nagy-Röczei hat osztályú polgári iskolába a tanulók szabályszerű felvétele szeptember 1. 2. 3. és 4. napjain d. e. 9—12 ig az igazgatói irodába történik. Ugyanekkor tartatnak a felvételi és javító vizsgálatok is. A rendes tanítás szeptember hó 5-én reggeli 8 órakor kezdődik. — 2. A beiratásnál a következő díjak fizetendők: 1., 1 frt felvételi díj; 2., 50 kr a tanszerek használatáért; 3., 50 kr az ifjúsági könyvtárra és 4., 6 frt tandíj. Szegény sorsu és jó magaviseletű tanulók tandíjmentességre számíthatnak. — 3. A polgári iskola első osztályába csak olyan tanuló léphet be: a) ki életének 9 évét már betöltötte, b) a ki az elemi népiskola negyedik osztályáról bizonyítványt tud felmutatni, vagy pedig a felvételi vizsgálatot sikerrel kiállja. — 4. A polgári iskola negyedik osztályába beirt tanuló a tanintézetel összekapcsolott műasztalos vagy pedig kerámikus tanműhelybe léphet be és ezen iparágakat megtanulhatja annyira, hogy a hatodik osztály bevezésekor, mint kellőleg kiképzett segéd léphet be valamely asztalos vagy kerámikus műhelybe. — 5. A gymnasium irányban haladni óhajtok a polgári iskola négy alsó osztályában a latin nyelvből a törvényben előirt képzettségi tanároktól ingyen oktatást nyernek. — A francia nyelv a II—IV. osztályokban szintén rendszeresen tanítatik; e tantárgy tanítási díja azonban 10 frt. — 6. A polgári iskola négy alsó osztályát végzett tanuló felléphet, a) a tanítóképzésbe, b) a kereskedelmi akadémiába és középiskolába, c) a budapesti ipartanodába és a kassai gépészeti középiskolába, d) az országos mintarajztanodába, e) a magyar kir. valamint a cs. és kir. hadapród (cadet) iskolákba, f) felvételi vizsgálat alapján a gymnasium vagy realskola ötödik osztályába. — 7. Ha a hat osztály bevezése után még tovább akar tanulni beléphet: a) a hazai gazdasági tanintézetekbe, b) a Budapesten tennálló állatorvosi és az ugyanott most szervezett vasuti tiszteket képző tanintézetbe. — 8. A polgári iskola hat osztályát bevezett ifju lehet: 1., számtiszt ministeriumoknál, 2., vámi, pénzügyi, dohánybevéltási, eladási, lottó és söhivatalnok, 3., a minősítési törvény értelmében lehet községi és körjegyző. — 9. A polgári iskolával kapcsolatban tápintézet van fentartva melybe szegény és szorgalmas tanulók öleső és tápláló ellátásban részesülnek. — A tápintézetbe való felvételért legkésőbb augusztus hó 25-ig kell folyamodni. — A folyamodványok (szegénység esetén) vagyortalansági bizonyítvánnyal felszerelve az igazgatósághoz küldendők be. — Nagy-Röczen, 1887. augusztus 10-én. Röczey István, igazgató.

Értesítés.

Van szerencsém az érdekelt közönséget értesíteni, hogy felsőbb (polgári) leányiskolám ban a beiratás szept. 1—4. napjain tart s a rendes tanítás 5-én kezdődik. A polgári iskola első osztályába azok léphetnek, kik az elemi iskola négy osztályát sikerrel fejezték be s erről bizonyítványt mutatnak elő. A tandíjak az eddigiek. Bővebb felvilágosítást kívánatra készséggel adok. Rimaszombat, 1887. aug. 20. Fábry János, igazgató tulajdonos.

Járja, egyre járja, a paplakig járja;
Hol a szép menyasszonyt a vőlegény várja.
Elhal a zeneszó ködös messzeségbe...
Azután betérnek templom belsejébe.

Kilép a vőlegény és az Ur szolgálja,
Lép a menyasszony is, de megböklí lába.
Fehér koszorúja leesik fejéről...
„Oh, irgalmas Isten, tekints le az égből!” ...

Esküszik az új pár, hangja rezg a légbe,
Panna leányának kín nyílal szívébe — —
Majd a lelkipásztor áldást kér rájuk...
„Oh, irgalmas atyja, hallgasd meg imájuk!”

II.

Csöndes, holdvilágos téli éjszakában,
Hegedű szó hallszik lakadalmas házban.
Lakadalmas házban vigak a vendégek,
Tánczolnak, dalolnak lányok, ifjak, vének.

Mint kora tavasszal a mező virága,
Oly kedves, olyan szép Panna asszony lánya!
Mint hajnali harmat rózsza kehelyében,
Ugy csillog a könyesepp fekete szemében.

Ki tudja, ki sejtí, hogyan lesz a harmat,
A sötét szemekbe könyeket mi adhat?
Azt a hajnali harmat rózsza kehelyébe,
Ezt a bú sajtolja leányok szemébe.

Tulipános láda, tele ékességgel
Ki gondolna mest a leányok könyvével?!
Vig a vőlegény is, piros az orezája,
Szöke Panna lánya úgy illik hozzája! ...

„Drága menyasszonyom, szívem éke, gyöngye!
Jösz te ide hozzám, jösz te az ölembé.
Te vagy életemnek legszebbik virága,
Lángoló szerelmem hadd esőkolom rája!”

„Hagyj pihenni békén szívem vőlegénye!
Arczom éke, bája esőködtől légné.
Sötét búnak árnya fűdi esküvődöt...
Vissza sohajtod még régi szeretődöt!”

Tovább is beszélne, de elakad hangja,
Vőlegény esőkjától összeszorul ajka.
Jaj, ebben a esőkban nem volt kéj, igazat,
Nem a szívből jött ez, nem is rejtett mézet! — —

Éj van a faluban, kong a toronyóra;
Összegyűl a násznép a végbuesu szóra.
Csengős-bongós száma felteszik a „ládát,”
S elviszik hazulról Panna asszony lányát.

III.

Szerény kis lakoska, ott az uteza végen,
Hőfehérre van most bemeszelve szépen,
Keskeny ablaka is ki van világítva,
Az ifju házaspárt esőbitgatja, hívja!

Lombtalan ákácok és kopár fenyőfák,
A halvány menyasszonyt oly búsan fogadják!
Szomorú fűz ága lehajlik eléje,
Mint ha nehéz bánat borulna föléje.

Fehér házikónak van egy rózsatője:
Nyalka vőlegénynek régi szeretője!
Ózifra a ruhája, piros az orezája,
Vőlegény esőkjának ott ég bíbor lángja!

Fehér házikóban szépen muzsikálnak,
Leányok, legények vidám tánczra szállnak.
Lehet gyönyörködni a sok tarka páron,
Hej, ily lakadalm nem több a világon!

De mint sebzett vadnak halálos hörgése,
Szívrázó sikoltás vegyül a zenébe,
Jajkiáltás tör ki a násznép szívéből...
„Oh, irgalmas Isten, tekints le az égből!” ...

Szép fiatal legényt hoznak karanfogva,
Göndör fürtös fejét keblére horgasztja;
Szép deli legénynek sötét piros vére
Sűrű esepben ömlik patyolat ingére.

Sáppadt arezu lányka imbolyog utána,
Koszoru van téve kűszált hajzatára;
Merev a nézése... mosolyog az ajka...
Oh, irgalmas Isten, könyörülj meg rája!

Nehéz sohaj tör fel lihegő kebléből,
Miként hogyha jöne sötét temetőből.
Jaj, oh, jaj tenéked, Szöke Panna lánya!
Nem jut fel az égbe a gyilkos imája! ...

Remegő kezéből kihull véres kése,
Ráborul jajongva férje holtestére,
Tulvilági hangon mormolja magában:
„Hogyha „mást” szerettel, hagytlál vón pártában!” ...

Sok év mult azóta, Szöke Panna lányát
Szeretszét bolyongni még maig is látják.
Minden alkonyatkor fölmege a padlásra,
Ifju délczeg férjét várja... egyre várja...
P. 51 G. u. l. a.

Hírek és vegyesek.

Lapunk holnapi számát — a kettős ünnepi nap miatt — már ma küldöttük szét, hogy kiadó-hivatalunk személyzete is, néhány szabad órát élvezhessen azon ünnepből, melyet az első magyar király, Szent István emlékére megtart a nemzeti kegyelet.

Uralkodó királyunk születésének évforduló napját, mint minden évben, úgy ez idén is, szokásos díszszel ünnepelte meg városunk hivatalos közönsége a r. kath. templomban, hol d. e. 9 órakor Mészáros Bilit plebános olvasott nagy dísz művet a polgári hatóságok majdnem összes tagjai, a tüzérség és méntelep tisztjei és legénység jelenlétében, de a közönség más rendű tagjai közül is számosan jelentek meg az isteni tisztelőten.

Milan szerb király Gőmörben fényes fogadtatásra talált, melynek bár semmiféle hivatalos jellege nem volt, de annál kitüntetőbb lett az őszinte tisztelet kifejezése által. — Bettlér, Kraszná-Horka-Várallya, Rozsnyó — mint értesültünk — ez alkalommal valószínű ünnepi díszet öltöttek. Gróf Andrassy Manó s Rozsnyó város közönsége minden lehető fényt kifejtett, miben — legalább az utóbbi részéről — bizonyára nagy része volt azon rokonszenves viszonyának is, melynek az idigen uralkodó által a esorbai tónál elmondott lelkes toaszóban adott feltűnően meleg kifejezést. — A király és fia Sándor herceg, valamint kísérete, hat négyes fogatu kocsiban vasárnap 9 óra után érkezett a betleri kastélyba, melynek nagy területű parkját pazar fényvel világította be a házi ur vendégszeretete, s a melynek bejáratánál az érkezetteket báró Radvánszky, Erőssy Lajos sz. áll. honvéd őrnagy, Gaál János, Dr. Maurer Arthur, Temele Gusztáv, Ósodi Arthur és többben Rozsnyó előkelői sorából fogadák levett kalappal, harsány „szívó” kiáltásokkal. Megérkezés után a vendégek tiszteletére adott estebédén mintegy 15-en vettek részt. Másnap, hétfőn, a szülői erdőségbe mentek vadászatra, melyen a királyon és Andrassy grófon kívül részt vettek Hunyady gróf, Radvánszky báró, Szemere Attilla, Rozsnyóról dr. Maurer Arthur, Hevessy József és Szentagy József. — azonban a hajszából, minden belekerült vadnak sikerült ép bérrel kimenekülni. De ha nem is volt zsákmány, annál inkább volt „áldomás” ott mindjárt a hely színe, a szabadban. homán a magas vendégek és környezetük csak d. u. 6 órakor tértek a kastélyba. Rozsnyón a király kedden d. e. 10 órakor, bár kevés időre, jelent meg. Itt szintén ünnepélyesen fogadtatott a főtéren a város előkelői, képviselői testülete, köztük Sthymmel polgármester, Szekeres János nagyprepost, Vrbjár Pal, Podhraczky György kanonokok, a káptalan képviselői, Sulyán Sándor városi főkapitány, Fábian Ferencz püspöki uradalmi igazgató, Horváth Alajos ny. vasuti igazgató, Markó Sándor kir. közigazgató által. A polgármester bár rövid de igen esimes beszédben üdvözölte a királyt: „Rozsnyó bányaváros nevében — ugyanond — mely tisztelettel üdvözlöm felségedet, fogadja legőszintőbb köszönetünket azért, hogy városunkat meglátogattál kegyeskedött. Kívánom, hogy mind felségedet, mind a trónörökös ő fenségét az ur Isten sokáig éltesse.” — A szűnni nem akart „szívó” és „eljen” kiáltások után a király igen megnyerte nyájas szavakban nemtől köszönte meg a szives fogadtatást, majd bemutatatta magának a küldöttség tagjait, s azután a város diadalhíveivel, lobogókkal díszített utcáin át K-H. Váraljára hajtatott, a várat és az ott őrzött ritka emlékeket megszemlélendő. Hazánk eme felső részének elragadóan szép vidékei annyira megtetszettek a királynak, hogy — mint mondják — rövid idő múlva visszatér a esorbai tóhoz, hol még 8 napot ohajt tölteni.

Esküvő. Farkas Abrahám helybeli nagybirtokos leánya Erzsike és Mariassy László megyei másod aljegyző pár hét múlva, szeptember 5. napján tartandják egybekelési ünnepélyüket.

Eljegyzés. Bartholomeidesz Gyula kálnói ág. ev. lelkész leánya Lenke és Kovácsi Pál előb szriki segéd, most nagy kűrthűi rendes lelkész, a közelebbi héten váltottak jegyet.

Nyugalalmazás. Kemény Bertalan községi iskolánk érdemes tanítójának 35 évi működés után, az országos tanítói alaplóból kért nyugdíjaztatását a vallás- és közoktatási m. k. kormány jóváhagyta.

Nyári mulatság. A helybeli egyesült protestáns főiskola tanári nyugdíj alapjának javára holnap (vasárnap) a „Széchenyi kert”-ben tartandó nyilvános mulatságot, melyről már közelebbi számunkban megemlékezünk, ismételve is ajánljuk nemes célokért áldozatra mindég kész közönségünk partoló figyelmébe. A mulatság délután 3 órakor kezdődik. Belépti díj 30 krajczár. — Kedvezőtlen idő esetén a mulatság „Rózsa” nagy termében fog megtartatni 50 kros belépti díj mellett esti 8 órakor. A rendezőség bizonyosan nagy gondot fordít arra, hogy vendégeinek kellemessé tegye — a jelen nyári idején alatt valószínűleg utolsó — eme társas összejövetelt.

Közgyűlés. „A gőmörmei általános tanítóegyesület” XIV. évi közgyűlését Nagy-Rőczenén hó 24. és 25-én, „a rozsnyói egyházmegyei kath. tanító-egylet” pedig 30. és 31. napján V. közgyűlését Rozsnyón fogja megtartani, — melyekre a meghívók szét is küldettek. Mindkét közgyűlés napirendje több érdekes tárgyat ölel fel, főszájt tekintve a hazafias irányú nevelés körébe tartozó értekezések- és eszmecsere.

Jótlékonyzöld, hangversennyel egybekapcsoló szini előadást rendez a „nagy-rőczei műkedvelő társulat” hó 24-én, a gőmörmei általános tanítóegyesület közgyűlése alkalmából. A két részre osztott műsoron énekek, hangszerelek közöt Bárdossy Irén, Korber Aranka, Jászai Erzsike k. a. Kubinyi Pál és János, — nemkülönben a „Fisp” című egy felvonásos vígjáték alakjainak személyesítői Dr. Ligeti Adolfné uróné, Halasi Irén k. a., Nagy Lajos, Heinicz Frigyes és Mihalik Mihály urak nevei kezességet nyújtanak az est szellemi és anyagi sikeréhez, melyhez Nagy-Rőcze város és vidéke közönségének közgyűlése iránt mindig tanúsított érdeklődése után, méltán fűzhetünk szép reményeket.

Bokodyné Máthé Róza szintársulata — mint lapunkhoz hó 14-én érkezett leveléből értesültünk — Tornallyáról hol a társulat működésével a közönséget teljesen kielégítette, városunkban is megkezdte előadásait, — valószínűleg hó 23. napján. — Mi őszintén ohajtjuk, hogy e vállalata úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben sikerüljön,

de — mert színházlátogató közönségünk nagyon kiesi ahöz, hogy egy idény alatt két társulat megélhetését biztosítsa, — a sikerhez valami nagy reményeket egyáltalában nem fűzhetünk, ha csak az igazgató nagyobb számu bérlettel nem biztosítja magát már előzetesen. Különben „A szerenese bátrák.”

Összeírás. Az égetett szeszes folyadékok, valamint a bor és sör fogyasztására vonatkozó adatok beszerzését a m. kir. pénzügyi kormány f. é. 34910. sz. a. elrendelvé, az adatok összeírását, még pedig az 1886. évi július 1-től ez évi június 30-ig terjedő egy évre vonatkozólag városunk területén Belopotovszky József kir. adóhivatali ellenőr, a rimaszombati adóterület többi községeiben pedig Müller Gyula pénzügyi biztos teljesítendő, s munkalataikat mindketten hó 22-én fogják megkezdeni.

Ajánlat. Felkérettünk annak közlésére, hogy egy tisztességes állású hivatalnok kis családja körébe, két 14—16 éves fiatalul, szállásra avagy egész ellátásra, mérsékelt havi díjért, elfogadjatik. Közelebbi értesítéssel kiadó-hivatalunk szolgálhat.

Katonák átvonulása tette városunk — mostanában különösen esendes — utcáit ugyanevak zajoskáké és hó 17-én délben, mikor a Losoncban állomásozó 25-ik gyalogezred százada, mintegy 830 főre menő sorokban „berukkoltak” harsogó zene mellett, környezve alig kevesebb számú kísérettől, leginkább a fiatal nemzedék mindkét nemű seregéből. A fogadtatás különben — Rimaszombai hagyományos vendégszeretetéhez méltóan — elég szíves volt, melynek itt derült, amott komoly s tán legtöbbször pajzán jeleneteit ha elősorolni akarnók, betekintetünk kellene minden házhöz, hol a kevéssé fáradt, de annál porosabb legénység csakhamar „parádába” esapta magát, hogy a nagy „takarodón” (a mint egynémelyiktől hallottuk „czapistrang-on”) illően megjelenhessenek. — Volt is nagy csoportosulás este 8 órakor! Telegyűlt a piac, hol a katonai zenekar maga köré gyűjtötte közönségünk nagyját, kiesinyét azok közül, kik a jó zenét szeretik. Kilencz órakor kezdődött a „takarodó” ő felsége a király születésnapjának előestéje alkalmából. Ez azonban nem egészen elgütötte ki a „köz”-várakozást, mert épen csak a piac kerületére terjedt ki, valószínűleg azért, mert a bakoknak is pihenőre volt szükségük, miután a következő nap hajnalán tovább kelle „masirozniok”. — A mint-hogy 18-án reggel 6 órakor tovább is vonultak Miskolcz felé, az ősi hadgyakorlatokra. Legközelebbi pihenőhelyük Rimaszécs, hol tábori misével ünnepelték meg a legfőbb hadur születésnapját. Mint halljuk, visszatérőben szeptember 8-án érkeznek ide vissza.

A fővárosi zsidóság körében már hetek előtt élénk mozgalom indult meg egy „Zsidó Magyar-Köz-művelődési-Egyesület” megalakítására. Az egyesületnek célja volna, a hazai zsidók körében a magyarosodást és kulturát hathatósan előbbre vinni, különösen ott, hol a nagy szegénység és elmaradottság folytán, ilyen külső behatásra szükség van, mint pl. a feividéken. Első sorban elemi iskolák felállítására, a magyar és modern képzettségű hitvánokok alkalmazására által volna e cél megvalósítandó. Mezei Ernő a kiváló publicista feszőlítására, a pesti egyetem zsidó vallású polgárai vették egyelőre kezükbe az ügyet, hogy azt nepszerűsítsék és a szükséges előkészületeket megtegyék. Minden a hazai zsidók, ily módon karöltve a többi kulturagyulekkel arra igyekezzenek, hogy ott, hol azt ók maguk a leghathatósabban és legjobban tehetik, a magyar nyelvet és kulturát terjesszék — ók is szolgálatába állanak ama törekvésnek, mely — az utóbbi években mindinkább erősödve — nemzetünk szellemi és erkölcsi erjét fokozni, nyelvünknek közkinésesé kívánja tenni. — Az „előkészítő bizottság” (Budapest Sip-utca 12. sz.) az egyesületre vonatkozólag mindennemű felvilágosítást szívesen ad.

Új egy forintos bankjegyek készülnek a bécsi államnyomdában, melyek — a napi lapok hírlései szerint — a jövő 1888. évi július 1. napján bocsáttatnak közforgalomba.

A löveglő úrlapok kezelésére nézve a m. kir. bel- és pénzügyi kormány — egyetértéssel — rendeletet bocsáttatott ki közelebb, mely szerint eme úrlapok folyó évi október hó első napjától kezdve kizárólag a törvényhatóságok útján lesznek minden egyes községek által, a szükségeslethez képesti mennyiségben, minden két óra a beszerzendők, miután azok sorszámmal ellátattván, lebélyegezve és jegyzékbe véve lettek. E rendelet célja, megakadályozni a löveglők használatá körül eddig tapasztalt visszaéléseket, s ez okból régebb kibocsátású löveglők október 1. napján túl kiadni nem fognak. A rendelet különben már a törvényhatóságokhoz leérkezvén, közzététele folyamatban van.

Vadászskalaud. Kár, hogy ez a kis vadász történet nem 15-én, hanem 13-án történt, legalább a saisonba esett volna. A vadász-terület egy ház udvara a piacon, hol egy macska a szomszédos ház tetején egy — valószínűleg — elköltött lakoma után a napon sütkérez. Egy veréb azonban, mely véletlenül odarepült, feléleszti étvágyát s készűl az ugrásra. Piff... s a macska iszonyú nyafogással kezd a háztetőn lefelé gurulni, azután még egyszer Piff... a többi már a sirások dolga volna, ha a nemes vadász urak nem tartanák illendőnek, a nemes vadnak sajátkezőleg sirt ásní. — Eddig a vadászskalaud. Hanem még sem helyén levő dolog talán, egy idegen udvarba löni, idegen macskára, olyan udvarba, hol egy egész esomó játszó gyermek van. A lövés különben beületere válik a leendő tábornokoknak, ki most még csak es. k. katonai iskolai növendék.

Pályázat ösztöndíjra. Az orsz. erdőészeti egyesület m. évben alkotott Bedő Albert alapítványából egy 300 frtos ösztöndíjra pályázatot hirdet. Az ösztöndíj az orsz. erdőészeti egyesület tagsági kötelekében álló, vagy állott magyar erdő-tisztek és erdőészeti altisztek oly szegény sorsu, szorgalmas és jó előmeneteli fia számára alapított, kik az erdőészeti pályára készűlve, szaktanulmányaikát a selmeci m. kir. erdőakadémián szándékoznak végeztetni. A folyamodványok f. évi aug. hó 31-éig az országos erdőészeti egyesülethez (Budapest, alkotmány-utca 10. sz.) terjesztendők be. Az ösztöndíj a folyamodók legérdemesebbikének ítéltetik oda s a selmeci erdő akadémia történt beiratkozás igazolása után egyenlő havi részletekben f. évi okt. hó 1-től kezdve adatik ki. Az ösztöndíjat elnyerője tanulmányainak befejezéséig élvezi.

Nyilvános számadás.

A rimaszombati polgári olvasókör ifjusága által folyó évi augusztus 7-én megtartott nyári mulatság 116 frt 10 kr.

bevétel és 64 frt 30 kr. kiadás mellett 51 frt 80 kr. tiszta jövedelmet eredményezett, mely összegből 10 (tiz) forint a „Tompá szobor”-alap javára elhelyezni határozattott.

Felülfizetéssel járultak: Benyo Béla 1 frt 40 krral, Institőrész Endre, Stech Kálmán, Marton János, Miskóczy István, Éva János, Vinter Ignác 70—70 krral, Koren Pál 60 kr. Kodolányi N. Szabó József mészáros 50—50 krral, Töréki János, Muldinyi N. N. Braun Zsigmond 20—20 krral, Lovas Ábrahám, Kobut Lajos, N. N. Rakottyai Danó, N. N. Susztek Lajos 10—10 krt.

Rimaszombat, 1887. augusztus 12-én.

Rónay Gyula, jegyző. Éva János, elnök.

Nyilvános nyugtázás.

Berzétéi ev. ref. egyháznak javára ujabbban a következő kegyes adományok folytak be kezeimhez:

a) Berzétéiről: Itt időző os. Spóner Gusztáv ur 5 frt.

b) Spóner Gusztáv szül. Mirácssy Amália ő nagysága 5 frt. Eri mely tisztelettel hajlok meg ez áldott lelkületű felvilágosult ura előtt, ki nemcsak hogy elfogja és érzi nemes hivatását, de lelkeben az evangéliom átmelegítő szelleme munkálván, minden vasárnap ott imádkozik az egyszerű hívőkkel az isten házában, nemes példájával bizdítván és biztositván ama bibliai igazságot, hogy „nemcsak kenyérrel él az ember.” Eljön ő minden év kellemes szakában szívéhez forrott kedvesével az ősi hajlékba, résztvenni a szerető rokonok örömeiben, osztozni fájalmában! A Ija isten, hogy még sokszor, igen sokszor üdvözölhessük ő nagyságát dragi óvával Berzété! —

c) Szanyoghly Dzsóné szül. Spóner Angelika ő nagysága 1 darab császári arany. Legfényesebb aranyaiban, szépen fejű gyermekeiben találja fel ő nagysága anyai szive leghőbb ohajását!

d) Nyustyáról: Mélt. Fáy Gusztáv érdemekben gazdag főispán ur 5 frt.

e) Ragályról: Ragályi Gyula földbirtokos s egyházi megyénk reményteljes ifja 10 frt.

f) Békéről: Zilahy E. elka kisasszony 10 frt 15 kr. Megvallom, fölöttébb jól esett lelkelemnek e küldemény! Hogy is ne! Távól töltök, a messze románok, egy hón dobogó szívben szépen esengő viszhangra talál felhívásunk! E tiszta keblű hódolány, Békés széplékű Josebjá — Zilahy E. elka kisasszony, a Békési járásbíró kedvesen művelt leánya, ki olvasva hogy romba hever itt ref. vallásunk oltára lényre delejtűje, szive szagallata utá indulva, gyűjtést eszközölt számunkra, megszólván filérekből szedte össze a fentfeszített összeget, s egy szerényen véd-kező levélben elküldötte azt Szegedén lakó t. Nagy Pál m. kir. jószágigazgatósági titkár kedves sógoromhoz s általa hozzám! Tisztelet az olyan honleányi névnek, a ki vallási ezimét nem külsőleg, nem divatból viseli, hanem igenis azért, hogy tettek által jelképezze egyháza iránti érzesének melegét! Tisztelet az olyan női névnek, kinél a rajongás helyett a komoly lelkesülés foglalja el, ki nem a szeszély és ábrándok régióiban szel-leleg, hanem alant keres archimedesi pontot s légyvár helyett a földön épít hajlékot, hogy benne biztos medlyet leljen a szenvedő ügy! A békésmezei békebíró kedves leányának legyen boldog s békés lakozása Békésben. Nyerjenek várt teljesülést szive legedesebb vágyai, lelke legszentebb ohajai. Nemes tettének erkölcsi becsét találja fel a mi őszinte elismerésűnk s nagyrabecsülésűnkben, de főképp önmagában!

Fogadják a nagy-lelkű adakozók mindannyian pásztori szívem legbensőbb köszönetét!

Az eddig begyűlt adományok főösszege 563 frt 60 kr. és 1 darab császári arany.

Ea hiszem, hogy az elhullott kalászok s a mesgyék terméséből esordul még nekünk!

Adja isten!

Berzété, 1887. augusztus 12.

Batta György, berzétéi ev. ref. pap.

Kertészeti.

A bogyós cserjék műveltetése.

II. A ribiszke.

(Folytatás.)

A bokrosan tenyésző ribiszke cserjék helyes metszésére, egy kertben sem igen gondolnak, nem alkalmazzák, mert hiszen úgy is teremnek. Pedig az alkalmas időben és kellően végzett nyeséssel, e gyümölcsnemennek is teteme nagyobb eredményt lehet elérni, nem is véve számba, hogy a bokrok, ha readezen vágnak, szabályos szebb alakot nyernek, ujabb, erőteljes hajtásaik nőnek és a többi.

A helyes és a célnak megfelelő metszésről illetőleg, egy rövid, de egészen helyes utasítást ad Rodigas Emil a „Revue de l'horticulture belge”-ben e szerint: „minden évben a teli metszés alkalmaival 20 cmnyire nyesendők a hajtások vissza, később valamennyi sarj hajtást mely alul a törűt fakad, kell levágni. A tenyészés — vegetatio — tartama alatt, mind a nagy fakadások, melyeket nem ágnak ohajtuak nevelni, mintegy öt cmnyire vállban nyesetnek vissza, és az ilyenek a következő évben termés rügyeket fognak képezni, tavaszkor ezen ágacsákat is egy em vágnak, mely visszametszés ujabb, még pedig ama fakadásra készített, mely ismét télen metszés alá kerül, és az ily rendben és pontosan metszés azt eredményezi, hogy a bokrok évről-évre busasan fognak teremni.

Azon alkalommal, mikor a tavaszi kertmunkák bekövetkeznek: a gaz és kórótól való tisztogatás, ásatás, szóval a szükséges rendezés el nem halasztható, egy termelöse mulassa el a sűrű bokrokat megritkítani, a már száraz, vagy a vén terméketlenül vált hajtásokat vágja ki, az egymás utában álló feleslegesen nőttek nyesegesse meg, a földre hajlott vagy épen azon fekvőket pedig egészen mossa el.

Hogy ha télen, kikeletkor, de még nyáron is a bokrok aljának kerületét gyakrabban higitott trágyalével öntözök, ez által nem csak erőteljes növéjük mozdítatik elő, hanem jótékony befolyással lesz az az ujabb hajtások képződésére s a mi több, a termés fejlődhetését is növeli, mulhatatlan szükséges ily öntözötés kivált a már régebben ültetett bokrokknál, melyeknek sem növése nem lehet oly buja, sem terméshozamuk oly gazdag, mint a milyen a fiatal bokrokéi, melyek a talaj tápláló erejét korántsem meríthették ki annyira, mint az éveken át egy helyen állottak szarvasmarha és loétrágyát szintén ne mu-

lasszunk el a régibb ültetési tövekhez adni, az első, a könnyebb homokos, az utóbbi pedig inkább a kötött agyagos talajnak felel meg, — s tegyük azt tavasszal, mikor a kert ásatik, lehetőleg a gyökerek közelében terítve azt el, mi által azt fogjuk elérni, hogy a bokrok rendkívül gazdagon virágozzanak, s a termés szép, és a szokottnál jelentékenyen nagyobb szemű leend.

De ha a talaj végképen kimerült, s a bokrok minden gondoztatás dacára sem igen diszlenek többé a mi évek hosszorán át előbb később beszokott következní, ilyenkor az egész ültetvény, valamennyi bokrok kiásandók, a hely jó mélyen újból felásatván, nagyon megtrágyáztassék s fiatal ribizské tövekkel újra ültethető, de még jobb hogy ha egy egészen új, oly területet választunk, melyen hasonló cserjék még soha nem állottak, azt pedig más ültetvény művelésére fordítjuk.

Nem egy természetnek az a rossz szokása van, hogy több gyümölcsnemenél a természet eltarok és védő leveleket letérni, azon töves nézetben élven, hogy a napsugaraknak közvetlenül a természet hatásával annak korábbi erését idézi elő, pedig az karántsem áll. különösen káros következmény a levelezés a szőlőnél, s más bogyaroknál épen ugy, mint a ribizskénél is, szükségéből érlelést ez eljárás nyújt talán, hanem tapasztalatilag bizonyított tény, hogy a termés sem valódi színét, sem megszokott ízét nem nyeri meg, s a szőlő meg épen megkeményedik.

A ribizskénél gyakran megcsúsz, hogy a nyár kellő közepén, olykor előbb is, de leginkább a természet leszedése után, lombozata egészen megsárgul és lehull, úgy, hogy a bokrok, idő előtt teljes látványt tárnak előnkbe. Ezen korai lombelhullás csak is olyankor van káros befolyással a bokrokra, hogyha még a természet megérését előzi meg, a mennyiben ennek kifejlődését megakasztja, különben nincs jelentősége, miután a bokrok a következő évben is csak úgy teremnek mint az előtt. Hogy mi okozhatja e visszas állapotot az mostanáig keülden megalapítva és kiderítve nincs, némelyek a talaj vagy a fekvésnek tulajdonítják, kivált pedig ott, a hol ez nagyon is a szeleknek van kitéve, mások a hirtelen változó időjárást állítják lenni okául, hogy ha rekkenő hőségre sebes zápor esők és hideg következnek, de mind ez, csak egyes esetekben talál, és nem lehetetlen, hogy az idő előtt lombelhullásnak a táperőben kimerített talaj is lehet az oka, különösen ha a bokrok egy ugyan azon helyen éveken keresztül teljesen magokra hagyatva állanak.

(Vége következik.)

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

692/eln. 1887. sz. A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszék területéhez tartozó tornallyai kir. járásbírósnál áthelyezés folytán üresedésbe jött, évi 1000 frt fizetés és 200 frt lakbérrel javadalmazott aljárásbírói állomásra a nagymelteságu m. kir. igazságügyminiszeriumnac folyó évi július 23-án kelt 2956/L. M. E. számú rendelete folytán ezennel pályázatot nyitok.

Felhívotnak eméltogva mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy szakképzettségüket, életkorukat, nyelvismereteiket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal kellően felszerelt folyamadványukat ezen hirdetésnek a hivatalos lapban harmadszori megjelenésétől számítható két hét alatt, — a közhivatalban állók hivatal főnökeik útján — hozzám annyival inkább nyújtsák be, mivel a netán később érkező kérvények figyelembe vétetui nem fognak.

Rimaszombat, 1887. július hó 27-én.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

A rimaszombati kir. ügyészségtől.

Hirdetmény.

A rimaszombati kir. ügyészség közhírré teszi, hogy a rimaszombati központi, és a rozsnói, rimaszécsi, tornallyai, nagyrozei kir. járásbírósi fogházakban letartóztatott egészséges és beteg vizsgálati és elítélt foglyoknak, rabok és fegyenezek 1888. évi esetleg egymást követő három évi élelmezésének vállalata tárgyában zárt ajánlatokkal egybekötött árlejtés fog tartatni.

Az árlejtésre határnapul f. évi szeptember hó 16-ik napjának d. e. 10 órája kitűzetik, — mely időre a vállalkozni kívánók a kir. ügyészség hivatalos helyiségébe azon figyelemzetéssel hivatnak meg, miszerint az árlejtési feltételek a kir. ügyészségi irodában, valamint a kir. járásbírósnaknál a szokott hivatalos órák alatt bármikor megtekinthők és hogy bánatpénzül 700 (hét száz) frt vagy készpénzben, vagy állami értékpapirokban, vagy az állam által kamatbiztosított értékpapirokban előzetesen leteendő.

Az árlejtésre kitűzött óra előtt zárt ajánlatok elfogadtatnak, amely ajánlatokban az ár, melyért a vállalkozó az élelmezést elvállalni kész, nemcsak számmal, hanem betűvel is kiírandó és kinyitványítandó az is, hogy a feltételeknek magát minden kivétel nélkül alá veti.

A zárt ajánlatoknál a bánatpénz az ajánlati levél mellé esatolandó. Ismeretlenek kiletüket erkölcsi és vagyoni helyhatósági bizonyítványival kötelesek lesznek az árlejtést vezető kir. ügyészség előtt igazolni s a zárt ajánlatokhoz ugyanily bizonyítványt mellékelni.

Az ajánlat borítékán kiteendő: „Ajánlat a rimaszombati ügyészség felügyelete alatt álló fogházakban letartóztatottak élelmezése tárgyában.”

Rimaszombat, 1887. augusztus hó 13-ik napján.

Kubinyi Aladár, királyi ügyész.

Szerkesztői üzenetek.

M. L. Kovás igazítás után besorozhatók, de mai tárcánk után egy ki-sé várnunk kell vele.

X. X. „A kegydus reménység szümbé lövellő fénye még lebeg előttem...” Nagy mondás, az igaz, de írójának szerencsétlenségét gny tárgyává tenni még nagyobb — — vétek lenne.

Astronomus. Úgyesen „kipuskázta” valahonnan azt a napfogyatkozást, melyet saját szemével aligha látott valaki ez éjjel a sötét fellegeken át.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Magán-hirdetések.

3-3

LUBIK JÁNOS

politikai tudor és jogtudor, megnyitotta

ügyvédi irodáját

Rimaszombatban, 1887. évi augusztus hó 2-án.

Lakása: Rimasor-utca 32. sz. a. Roth Ferencz-fele házban.

Hirdetmény.

A jánosii 210. sz. tjkben foglalt, a rimaszombati határral szomszédos s az országuttra járó 7000 □ ölet tevő, ifj. Molnár János illetőleg kiskoru gyermekei s örökösei tulajdonát képező ingatlan, szab. Rimaszombat város árvaszéke engedélyével, többet ígérés útján eladatni határozatván, annak többet ígérés útján leendő eladására határidőül 1887. évi augusztus 22-ik napjának délelőtti 10 óráját Jánosii község közbizáához midőn ezennel kitűzöm, — a venni szándékozótak tisztelettel meghívom.

A kikiáltási ár 1500 frt, — melynek 10%-ka teendő le bánatpénzül.

Az eladási feltételek ügyvédi irodámban, valamint Jánosii község házánál addig is megtekinthetők.

Rimaszombat, 1887. évi augusztus 4.

Instítörisz Endre, városi árvaszéki ügyész.

Makk és gubics árverezés.

Fülöp Szász Coburg Gothai herczeg Baloghvári és derencsényi uradalmához tartozó erdőterületek ez évi makk és gubics termése f. évi szeptember hó 5-én, del-előtt 10 órakor fog nyilvános árverésen F.-Baloghon eladatni.

A szokásos árverési feltételek az alólírott erdőhivatalnál megtekinthetők.

1-3

A Baloghvári erdőhivatal.

Hirdetmény.

4016/87. tk. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak Léhi Márton s neje, Léhi László s neje végrehajtatást szenvedő elleni 96 frt 79 kr. adótartozás és jár. iránti végrehajtatási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Susa község határában fekvő a susai 33. sztkvben foglalt Léhi Márton és László neven álló $\frac{5}{16}$ urb. telekre, 5. számú házra, urb. erdő s legelő illetményre 853 frt, a susai 36. sztk. foglalt $\frac{5}{16}$ Léhi Márton és László neven álló urb. külsőségre, urb. erdő s legelő illetményre 693 és a susai 54. sztk. foglalt Léhi Mártonné Csizi Terézia és Léhi Lászlóné Tóth Julianna neven álló birtokokra az árverést 175 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi október hó 4-ik napján d. e. 10 órakor Susa községben a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis susai 33. sztk. ingatlanál 85 frt 30 krt, susai 36. sztk. ingatlanál 69 frt 30 krt, susai 54. sztk. birtoknál 17 forint 50 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1887. évi június hó 28. napján.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Kiadó lakások.

Rimaszombatban a főtéren levő özv. Simon Neituszné-fele ház emeleti helyisége egészen, valamint a földszinten egy három szoba, konyha, kamra, pincze és padlásból álló kényelmes lakás 1887. évi október hó elsejétől bérbe kiadó.

Ugyanazon házban 1888. év május hó elsejétől egy nagy bolt, hozzátartozó lakás és mellékhelyiségekkel szintén kiadó lesz.

Felvilágosítással készséggel szolgál a tulajdonos özv. Simon Neituszné Rimaszombatban a „Huszár” vendéglőben.

1-3

Hirdetmény.

4034/87. tk. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak Nánási István hagyatéka végrehajtatást szenvedő elleni 102 frt 2 kr. adótartozás és jár. iránti végrehajtatási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő A.-Szuha község határában fekvő az a.-szuhai 97. sztkvben A. I. 1-32. sorsz. a. foglalt birtokára az árverést 733 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi október hó 4-ik napján d. e. 10 órakor Alsó Szuha községben a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 73 frt 30 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1887. évi június hó 28. napján.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Hirdetmény.

4186/87. tkv. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatónak Ablonecy Pap Mária, Zilay Ablonecy Mária, Ujj Ablonecy Susanna, Ablonecy Pál és Sándor végrehajtatást szenvedők elleni 340 frt 50 kr. adókövetelés és jár. iránti végrehajtatási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Alsó-Szuha község határában fekvő az alsó-szuhai 29. sz. tkvben A. I. 1-38. sorsz. alatti birtokból Ujj Ablonecy Susanna, Zilay Ablonecy Mária és Ablonecy Sándor illető $\frac{3}{4}$ részére 852 frt, az a.-szuhai 160. sztk. A. I. 1-18. sor. sz. a. Ablonecy sz. Pap Mária birtokára 304 frt, alsó-szuhai 195 sztk. foglalt Ablonecy Pap Mária és Ablonecy Pál neven álló beltelekre 1 frt, alsó-szuhai 133. sztk. foglalt A. I. 1., 2. sor. sz. a. birtokból. Ablonecy Pál és Sándor, Zilay Ablonecy Mária, Ujj Ablonecy Susanna illető részére az árverést 18 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1887. évi október hó 3-ik napján d. e. 10 órakor Alsó-Szuha községben a községi bíró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis alsó-szuhai 29. sztk. ingatlanokra 8 frt 20 krt, alsó-szuhai 160. sztk. ingatlanokra 30 frt 40 krt, alsó-szuhai 195. sztk. birtokra 10 krt, alsó-szuhai 133. sztk. ingatlanra 1 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1887. évi július hó 8. napján.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Hánrich Lajos, kir. tszéki bíró.

HERCZ ZSIGMOND

gazd. gépgyára és vasöntödéje.

Clayton & Shuttleworth gépgyáranak képviselője

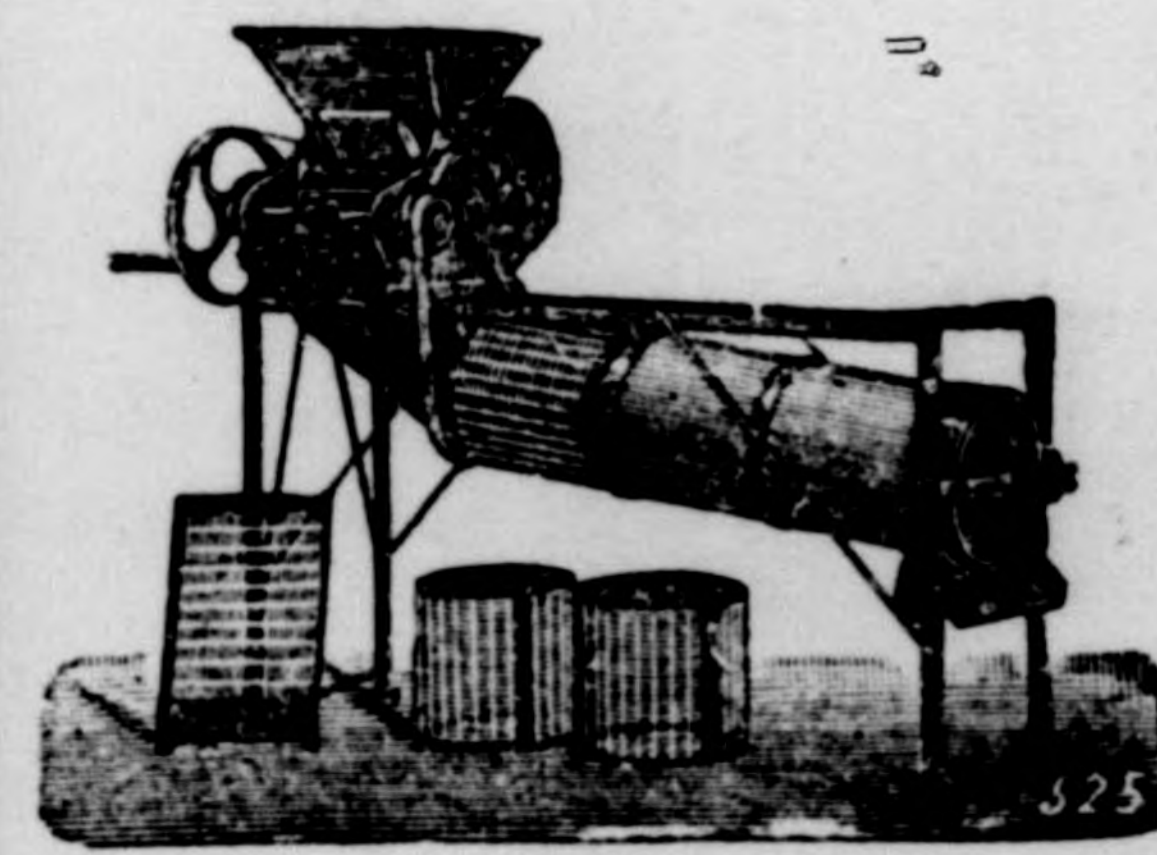
Miskolczon.

Mindig készletben vannak

Clayton & Shuttleworth-fele Backer rosták.

3. sz. alsó záró szerkezettel, 8 szítával . . . 92 frt.
5. sz. kettős záró szerkezettel, 11 szítával . . . 112 frt.
CP. jegyű záró szerkezettel, 10 szítával . . . 72 frt.
CPD. jegyű záró szerkezettel, 10 szítával . . . 87 frt.
Zsákoló készülék tisztító rostához . . . 52 frt.
Üszög tisztító 12 frt.

Eredeti Mayer-trieurök (konkolyozók),

zabválasztók, osztályozók; kukorica-morzsolók kézi, járgány és gőzhajtásra, egy, két és három vasu ekék, boronák, rögtörök, földmivelő eszközök: új „Universal Drill” sorvetőgépek, szörvetők, szénagyűjtők és sajtók; szab. borsajtók és szőlőzúzók a legolesőbb árak mellett.

Gőzeséplőgépekhez

a m. kir. miniszerium által előirt mentőszekrények (kötszerek) darabonként 7 frt 20 kr-ával.

2-6

Gépgyáramban bármilyen gépjavitások pontosan és jutányos áron teljesítetnek.

Vasöntödémben bármilyen vastárgyak leöntését eszközöltem.